

Početna Stranica > ... > Vaša Prava > Prava Maloljetnika U Sudskim Postupcima > Spain

Prava maloljetnika u sudskim postupcima

Sadržaj omogućio

Španjolska

Španjolska

U članku 12. španjolskog Ustava utvrđeno je da se punoljetnost u Španjolskoj stječe s 18 godina. U Španjolskoj se maloljetnicima/djecom smatraju sve osobe mlađe od 18 godina.

1. Pravna i poslovna sposobnost djeteta

- Najniža dob u kojoj tužitelji mogu samostalno pokrenuti sudski postupak u Španjolskoj iznosi 18 godina.
- Samo emancipirana djeca mogu sama podnijeti tužbu. Emancipacija općenito nastupa u dobi od 18 godina ili se može steći u dobi od 16 godina na temelju odobrenja suda, dopuštenja roditelja ili sklapanja braka. U nekim se regijama emancipacija može steći u dobi od 14 godina.
- U skladu sa Zakonom o kaznenoj odgovornosti maloljetnika, najniža dob za kaznenu odgovornost u Španjolskoj iznosi 14 godina. Mjere koje se primjenjuju na djecu mlađu od najniže dobne granice za kaznenu odgovornost (koja u Španjolskoj iznosi 14 godina) dobrovoljne su ili su u domeni stavljanja pod skrbništvo.

2. Pristup prilagođenim postupcima

- Sudovi za maloljetnike: specijalizirani sudovi, koji se nazivaju *Juzgados de menores*, odlučuju u predmetima koji se odnose na kaznena djela i prekršaje koje su počinile osobe u dobi od 14 do 18 godina, u skladu s Organskim zakonom 5/2000 od 12. siječnja o kaznenoj odgovornosti maloljetnika. Kazneni postupak protiv djeteta koje je počinilo kazneno djelo provode specijalizirani suci/tužitelji.

Za obranu zakonskih prava maloljetnika odgovoran je Ured javnog tužitelja. Mjere koje se mogu poduzeti protiv maloljetnih počinitelja kaznenih djela u dobi od 14 do 18 godina obuhvaćene su posebnim zakonom (Organski zakon 5/2000 od 12. siječnja o kaznenoj odgovornosti maloljetnika).

Ako je počinitelj mlađi od 14 godina, ne primjenjuje se navedeni Organski zakon o kaznenoj odgovornosti maloljetnika, nego posebni članci Građanskog zakonika i ostali postojeći propisi.

- Kada je riječ o predmetima koji uključuju djecu kao žrtve ili svjedoke, a koje rješavaju redovni sudovi, zakonom su propisane posebne zaštitne mjere u skladu s dobi djeteta. Na primjer, iskaze najranjivije djece uzima specijalizirani psiholog i oni se snimaju kako bi se izbjeglo to da ih djeca moraju ponoviti na sudu te se u svakom slučaju izbjegava vizualni kontakt djeteta i navodnog počinitelja.
- Građansko pravosuđe: o tužbama djece u skladu s građanskim postupovnim pravom odlučuju redovni građanski sudovi (*Juzgados de Primera Instancia*), a postoje i specijalizirani građanski sudovi koji odlučuju isključivo u obiteljskim stvarima i koji se nazivaju obiteljski sudovi (*Juzgados de Familia*).

Ured javnog tužitelja ima pravo sudjelovati u građanskim sudskim postupcima koji uključuju djecu ili osobe s invaliditetom dok im se ne imenuje skrbnik.

Iako maloljetnici općenito nemaju sposobnost za samostalno pokretanje građanskog postupka, Zakonom je predviđeno da ih treba saslušati ako neka mjera može utjecati na njihove interese, a oni imaju dostatnu razinu zrelosti, te, u svakom slučaju, ako su stariji od 12 godina.

U slučaju rastave ili razvoda sud u postupku uvijek uzima u obzir najbolji interes djeteta.

Upravni postupci koji uključuju djecu jesu sljedeći: zaštita djece, posvojenje, azil, migracije, zdravlje, obrazovanje, administrativne sankcije.

3. Pravne mjere i mjere politike za izbjegavanje nepotrebne odgode u rješavanju predmeta koji uključuju djecu

Općenito i u svim nadležnostima, kako bi se izbjegle odgode u postupcima koji uključuju maloljetnike, u Organskom zakonu 1/1996 od 15. siječnja o pravnoj zaštiti maloljetnika navodi se da će se u sudskim ili upravnim postupcima prednost dati pojavljivanju ili saslušanju maloljetnika pred sudom koje će se provoditi na način koji odgovara njihovoj situaciji i stupnju razvoja, uz pomoć, ako je potrebno, kvalificiranih stručnjaka ili vještaka, pri čemu će se štiti njihova privatnost i upotrebljavati jezik koji oni mogu razumjeti te primjenjivati pristupačni oblici prilagođeni njihovim okolnostima, uz istodobno obavješćivanje o sadržaju pitanja i posljedicama njihovih mišljenja te potpuno poštovanje svih postupovnih jamstava.

- Kazneni predmeti: uspostavljene pravne mjere i mjere politike razlikuju se ovisno o okolnostima, odnosno ovisno o tome je li dijete žrtva ili počinitelj.
- Građansko pravosuđe: tužitelji mogu od suda zatražiti izricanje mjera predostrožnosti. Djeca u pravilu ne mogu sama od suda zatražiti izricanje mjera predostrožnosti, nego im je potrebna pomoć njihovih pravnih zastupnika.

Kada obiteljski postupci uključuju djecu, mjere predostrožnosti (kao što su skrb, prehrana, posjeti, mjere financijske potpore itd.) općenito se poduzimaju prije donošenja presude u najboljem interesu uključene djece.

4. Posebni mehanizmi i postupci za pružanje potpore djeci te najbolji interes djeteta

Španjolsko zakonodavstvo sadržava određene važne odredbe kojima se jačaju mjere za lakše ostvarivanje prava maloljetnika i uspostavlja odgovarajući pravni okvir u pogledu *stranih maloljetnika* kojim se, kada je riječ o onima koji se nalaze u Španjolskoj i neovisno o njihovu administrativnom statusu, priznaju njihova prava na obrazovanje, zdravstvenu zaštitu i socijalne usluge pod istim uvjetima koji se primjenjuju na maloljetnike koji su državljanji Španjolske. Kada je riječ o *zaštiti maloljetnika za koju su odgovorna javna tijela*, priznavanje njihova svojstva osiguranika u pogledu zdravstvene zaštite obavlja se po službenoj dužnosti.

Javna tijela obvezna su ranjivim skupinama, kao što su maloljetnici bez pratnje, djeca kojima je potrebna međunarodna zaštita, djeca s invaliditetom i djeca koja su žrtve seksualnog zlostavljanja, seksualnog iskorištavanja, dječje pornografije ili trgovine ljudima, osigurati zaštitu i poštovanje njihovih prava utvrđenih zakonom.

U Zakonu o pravnoj zaštiti maloljetnika kao vodeće načelo upravnog djelovanja navodi se zaštita djece od svih oblika nasilja, među ostalim nasilja u obitelji, rodno uvjetovanog nasilja, trgovine ljudima i genitalnog sakaćenja žena. Zaštita djece koja su žrtve nasilja u obitelji jedan je od stupova novog Zakona o zaštiti djece i adolescenata koji je objavljen 28. srpnja 2015.

Za zaštitu djece nadležni su uredi za pomoć žrtvama kao jedinice podređene Ministarstvu pravosuđa ili autonomnim zajednicama. Ti uredi provode pojedinačnu procjenu žrtava kako bi se utvrdile njihove posebne potrebe u pogledu zaštite i pružila pomoć žrtvama u pravnim, psihološkim i socijalnim pitanjima radi smanjivanja primarne i izbjegavanja sekundarne viktimizacije. Pružaju se posebne usluge potpore za djecu.

Kad je riječ o sudjelovanju djece u sudskim postupcima, u španjolskom zakonodavstvu maloljetnicima se priznaje pravo na saslušanje u svakom predmetu, bez diskriminacije na temelju dobi, invaliditeta ili bilo kojih drugih okolnosti, u svim obiteljskim, upravnim i sudskim postupcima te postupcima mirenja koji utječu na njih i koji dovode do odluke koja utječe na njihovu osobnu, obiteljsku ili socijalnu situaciju, pri čemu se uzimaju u obzir njihova mišljenja ovisno o njihovoj dobi i zrelosti. Stoga se informacije kojima se omogućuje ostvarivanje tog prava djeci moraju pružiti na njima razumljivom jeziku i u jednostavnim oblicima koji su prilagođeni njihovim okolnostima.

Budući da je načelo „najboljeg interesa djeteta” prioritet, uzimajući u obzir materijalno pravo, opće načelo tumačenja i postupovna pravila, španjolskim zakonodavstvom (Zakon o pravnoj zaštiti maloljetnika) zahtijeva se donošenje svake mjere u interesu djeteta te zaštitnih mjera, posebno u pogledu zaštite privatnosti djeteta.

Riječ je o općem shvaćanju da se najbolji interes svakog djeteta mora ocijeniti i utvrditi pojedinačno za svako dijete, uzimajući u obzir sve okolnosti koje se na njega odnose.

Definicija i kriteriji kojima se određuje najbolji interes djeteta uređeni su i detaljno opisani u članku 2. Zakona o pravnoj zaštiti maloljetnika.

5. Praćenje izvršenja odluka u postupcima u koje su uključena djeca

Dijete kao počinitelj: krajnji cilj kaznenih propisa koji se odnose na djecu njihovo je ponovno uključivanje u društvo. Obrazovne mjere i specijalizirano osoblje moraju olakšati to ponovno uključivanje u društvo. Osiguravanje pravosuđa prilagođenog djeci nakon dovršetka sudskog postupka u velikoj je mjeri u nadležnosti autonomnih zajednica, koje imaju primarnu odgovornost u pogledu potrebnih mjera rehabilitacije, rada za opće dobro ili obrazovanja.

Dijete kao žrtva: djeci koja su žrtve kaznenih djela pružaju se socijalne usluge prilagođene njihovu konkretnom slučaju.

Građansko pravosuđe

Djeca mogu biti stranke u građanskim sudskim postupcima i stoga ih se obavješćuje o svakoj sudskoj odluci te mogu zatražiti izvršenje sudske presude, a sve to odvija se preko njihovih pravnih zastupnika (jer djeca nemaju pravnu i poslovnu sposobnost za poduzimanje radnji), osim ako su emancipirana.

Kao tuženik: djeca mogu biti odgovorna za povredu ugovora koje su sklopila i za koje odgovaraju svojom imovinom.

6. Pristup pravnim lijekovima

Važno je napomenuti da je, u skladu sa španjolskim pravom, režim pristupa pravnim sredstvima, kao što su mjere za zaštitu prava djeteta u slučaju sukoba interesa s roditeljima, jednak u svim nadležnostima.

Kazneno pravosuđe

Pravo na naknadu štete u slučaju odluke o odustajanju od kaznenog progona: u Španjolskoj (Zakon 4/15) postoji vrlo širok pravni okvir za zaštitu maloljetnih žrtava.

Sva djeca imaju pravo na primanje informacija, podnošenje pritužbe, žalbe ili zahtjeva za pokretanje postupka sudskog preispitivanja te traženje odštete/naknade tijekom ili nakon kaznenog postupka u kojem dijete sudjeluje kao žrtva. Svakom djetetu koje nema sredstava priznaje se pravo na besplatnu pravnu pomoć.

Građansko pravosuđe

Za obranu svojih prava i jamstava, dijete može:

- zatražiti zaštitu i skrbništvo od nadležnog javnog tijela
- obavijestiti javnog tužitelja o situacijama
- podnositi pritužbe pravobranitelju
- zatražiti dostupne socijalne resurse javnih uprava
- zatražiti pravnu pomoć i imenovanje odvjetnika po službenoj dužnosti
- podnositi pojedinačne pritužbe Odboru za prava djeteta.

U slučaju sukoba interesa zakonom je propisano imenovanje sudskog skrbnika.

Prigovor na upravne odluke o zaštiti maloljetnika može se podnijeti građanskom sudu.

[Pravosuđe prilagođeno djeci u Španjolskoj](#) (606 Kb)

■ Posljednji put ažurirano: 27/02/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.